

نگاهی به سه نمایشگاه از سه بانوی نقاش در گالری های تهران

دغدغه نمایش موقیعت انسان - هنرمند

زندگی دوباره فرش ها پس از انهدام

نمایشگاه آثار بیژن قاسمی نژاد با نام «بود و تار» در گالری پروژه‌های آران برپاست. در این مجموعه هشت اثر به نمایش درآمده است که بر اساس فرش شکل گرفته‌اند و سه اثر نیز نقاشی با اکریلیک هستند. قاسمی نژاد در گفت‌وگو با هنر آنلاین درباره این مجموعه گفت: حدود ۲۰ سال است که به صورت حرفه‌ای در زمینه طراحی فرش کار می‌کنم و از زمانی که دانشجوی این رشته بودم، نقاشی و مجسمه‌سازی هم انجام می‌دادم.

قاسمی نژاد ادامه داد: فرش، هنری است که ایران در دنیا با آن شناخته می‌شود و من همیشه دوست داشتم کاری متفاوت در این زمینه انجام دهم. اما این کار بسیار سخت است و تغییری که ایجاد می‌شود نباید باعث از اصالت افتادن فرش نشود. قصد داشتم کاری انجام دهم که افراد عینج با فرش هم آن را بپذیرند و اثر نهایی در عین حفظ اصالت خود، فرش‌های امروزی باشد. پس به جای اینکه طرحی بکشیم و آن را به بافنده بدهیم، ترجیح دادم فرش آماده را خریده و تغییر دهم.

او با بیان اینکه آثارش با انهدام فرش ساخته شده‌اند گفت: در این آثار به بن‌مایه‌های هنر توجه داشتم و با تخریب، اثری جدید ساختم. در کشورهایی دیگر نمونه‌هایی از خلق اثر هنری با فرش دیده‌ام اما همه آنها با بافتن فرش یا اضافه کردن چیزهایی به آن ساخته شده‌اند. من از فرش‌های خراب، پاره و بیدخورده استفاده کردم و دوست داشتم آنها را بار دیگر زنده کنم.

قاسمی نژاد با بیان اینکه کار او در وهله اول ادای احترام به فرش است، گفت: خودم را از نظر اجرا و تکنیک محدود نکردم اما تلاش کردم آنچه در نهایت دیده می‌شود به عنوان فرش ایرانی قابل تشخیص باشد. گاه فرش‌ها به تکه‌های مختلف بریده شده و به شکلی متفاوت کنار هم قرار گرفته‌اند و گاه داخل فرش از یک فرش دیگر استفاده شده است.

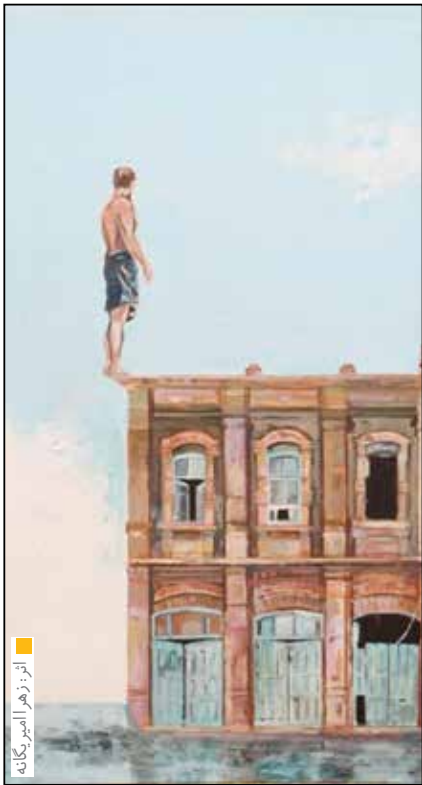

همچنین گاه در فرش برش‌های کوچکی ایجاد شده و با دور کردن قطعات آن از یکدیگر، نقوش لغزیده، جابه‌جا شده و اعوجاج در آن به وجود آمده است. در آثار من جزئیات درون فرش که قبلاً دیده نمی‌شد، به چشم می‌آیند و کل نمای آن عوض می‌شود. او با اشاره به جایگاه فرش در میان هنرها گفت: من تقسیم‌بندی میان لوآرت و های آرت را قبول ندارم. این تقسیم‌بندی میان هنر تزیینی و هنر زیاده‌تر تاریخ هنر ایران وجود نداشته و در سالیان اخیر از غرب وارد کشور ما شده است. به نظرم در این گونه آثار هم پتانسیل خلق اثر هنری وجود دارد. وقتی یک کاسه تواله به دست هنرمند تبدیل به اثر هنری می‌شود، چرا فرش را اثر هنری ندانیم؟ مهم دیدگاهی است که به آن شیء بار معنایی جدید ببخشد.

قاسمی نژاد افزود: در عین حال این کار باید با دقت انجام شود. گاه بعضی افراد کارهایی در این زمینه انجام می‌دهند که فکر می‌کنند بسیار با اهمیت است، در حالی که چنین تجربیاتی سال‌ها پیش انجام شده است. از سوی دیگر کسانی هستند که ساختار فرش را طوری به هم می‌زنند که هیچ نشانی از اصالت در آن نیست. من در تمام سال‌هایی که نقاشی و مجسمه‌سازی می‌کردم، سعی کردم این اصول را رعایت کنم و هنوز ایده‌های بسیاری در ذهن دارم که عملی نشده است. او درباره آثار نقاشی این نمایشگاه گفت: تعدادی از طرح‌های من طرفت بسیار زیادی داشت و برای اجرای آن به فرش بسیار ظرف ابریشم و یا تیم بافنده فرش نیاز بود. با توجه به اینکه چنین امکاناتی را در اختیار نداشتم، تصمیم گرفتم ایده‌های خود را روی کاغذ نشان دهم و سه اثر شبک گرفت که حالتی مانند نقش فرش بر روی آب، یا در هم پیچیدن نقوش در حالت بسماع، در آنها دیده می‌شود.

آثار بیژن قاسمی

آثار زهره امیرحمانی

آثار زهره امیرحمانی

فضای بینابینی واقعیت و خیال

پرسا رحمانی در مجموعه‌ای که با عنوان «رفتن از جایی که نبود» در نگارخانه نگر به نمایش گذاشته، یکی از نمودهای بیان موقعیت هنرمند را بروز داده است.

موقعیت در اینجا مفهومی ذهنی است که اگر چه در عنوان نمایشگاه اشاره به مکان دارد، اما در حقیقت بیش از هر چیز بر وضعیت عاطفی هنرمند دلالت دارد. هنرمند علیرغم ترسیم مکان‌هایی که به وضوح ماهیتی فیزیکی را نمایش می‌دهند، اما تا آن اندازه از قرار دادهای واقع‌نمایانه فاصله گرفته‌اند که موقعیت‌ها را به اموری عاطفی پیوند داده‌اند. هنرمند آثار خود را روایت‌هایی زبانه معرفی می‌کند که در فضای بین واقعیت و رویا پردازی شکلی می‌گیرند. به عبارت دیگر واقعیتی که با تخیل ذهنی او در می‌آمیزد و به رویا تبدیل می‌شود. اما

پرسا رحمانی آثار خود را روایت‌هایی زبانه معرفی می‌کند که در فضای بین واقعیت و رویا پردازی شکل می‌گیرند. به عبارت دیگر واقعیتی که با تخیل ذهنی او در می‌آمیزد و به رویا تبدیل می‌شود

هنرمند قصد دارد چگونه موقعیتی را با مخاطب خود در میان بگذارد؟ تصاویر او از زنی‌هایی می‌گویند که در فضاهای شهری و خانه‌ها یا محیط پیرامون به فراموشی سپرده شده و به خاطره تبدیل گشته‌اند؛ هر چند این بودن می‌تواند به صورت خیالی موقت، رویای گذرا یا خاطره‌ای فراموش شده باشد.

تعلیق موقعیت‌های انسانی زهره امیرحمانی در نمایشگاهی با

عنوان «گذشته‌ن گذشته» در گالری شماره دو شیرین هم در مضمون و هم در شیوه بیان موقعیت‌های مکانی را با وضوح بیشتری به میان می‌کشد. شاید اشاره به تنها یکی از نقاشی‌های این مجموعه کافی باشد تا تمرکز هنرمند بر نشانه‌گذاری موقعیتی انسانی را به وضوح دریابیم. این اثر مردی را به تصویر می‌کشد که بر لبه ساختمانی تا نیمه فرورفته در آب و در وضعیتی شکننده ایستاده و هر لحظه بیم سقوطش می‌رود. هنرمند در این مجموعه میل دارد موقعیت‌ها را تا مقیاسی بی‌نهایت تعمیم دهد. هنرمند خود در توصیف این موقعیت‌ها می‌نویسد: «اصرار بر شهر همان هیجان رسیدن به جهان - شهر هاست؛ تجربه‌ای مدرن و اعتمادی که به گذشته نیست اما برای به بار نشستن آن تصویر لازم است. از این گذر لزم زیستن در مترو که‌های تصویری

به نوعی واکاوی پشت‌سر است؛ تجربه‌ای دیداری که حالا مثل هر مطالعه تاریخی نیازمند جاع درون متنی است. اینجا، فضای شهری منقبض شده عطف به جغرافیایی ست که آب، نقش زمین-محور دارد و منعکس‌کننده تصویری است که از خودانگاره‌ی شهر. هر کدام از سازه‌های معماری در پس‌ساختار محزون خود اصرار بر نگاه مخاطب از درون به بیرون دارد. سعی در نگاه داشتن این تاریخچه این سازه‌های عینی استقرار آشنای مکان را بر هم می‌زند و آشنا زدایی به داوری خود گذشته‌ای اصرار دارد که هنوز هست».

جهان فرو بسته در حال گذار

نمایشگاه سعیده سعیدی در گالری سایه عنوان «گذار» را برای نمایش موقعیتی ذهنی برگزیده است. گذار به عنوان یک ماهیت و مفهوم بینابینی دلالتی آشکار بر یک

وضعیت انسانی را یادآوری می‌کند. در آثار او اما کمتر از عاملیت انسان اثری می‌بینیم و در مقابل این فضا و اتمسفر حاکم بر نقاشی‌ها است که موقعیت‌ها را می‌سازد. انسان در اینجا با نظاره گر موقعیت‌هاست و یا سرگرم آن‌ها. در اینجا وضعیت مورد نظر با نوعی تشنگی و آشفته‌گی همراه است و هنرمند این آشفتگی را هم از طریق شیوه رنگ‌گذاری‌ها و هم در هارمونی رنگی آثارش بازتاب می‌دهد. هنرمند نه تنها در عنوان نمایشگاه بلکه در متزلزل‌نشان دادن این موقعیت نیز بر گذرا بودن اشاره دارد که البته آنچه در پی آن خواهد آمد تماماً نامعلوم و ناپیدا است. جهانی که هنرمند در این مجموعه به تصویر می‌کشد جهانی فروبسته است که در کارهای محدود نقاشی‌های او بیش از پیش محصور شده و موقعیتی دشوار و پرتلاطم را به بیننده می‌نماید.

نمایشگاه

شخصیت‌های سینما سر از بوم نقاشی در آوردند

برای نصب ۱۲ چارچوب و قاب بزرگ در گالری داشتیم و برای انبار کردن و نگهداری تابلوهای قاب‌دار آن هم با ابعاد بزرگ، باید انباری در نظر می‌گرفتم تا بتوانم این تابلوهای قاب‌دار را در آن جای دهم.

وی افزود: وقتی تصمیم به برگزاری نمایشگاه در این گالری گرفتم فکر کردم این شکل از آرایه بهتر است چون هم به محتوا کمک می‌کند و هم از نظر مکانی دچار محدودیت نمی‌شوم. از این نوع آرایه بسیار راضی هستم و فکر می‌کنم در نمایشگاه‌های بعدی ام هم به همین روش آثارم را به نمایش بگذارم.

سلطانی درباره شیوه خلق آثارش نیز تشریح کرد: زمانی که نقاشی می‌کنم به هیچ چیز نمی‌اندیشم و با بازی رنگ به جایی می‌روم که حس می‌کنم لازم است یک تصویر را روی بوم نقاشی کنم. در آثارم اتوهای از پیش تعیین شده‌ای وجود ندارد و در کارهای موضوعیت خاصی را دنبال نمی‌کنم بلکه صرفاً ارتباط من با بوم، رنگ و اتفاقاتی که در زمان نقاشی می‌افتد کار را پیش می‌برد.

نمایشگاه نقاشی «پیچ آخر» متشکل از ۱۲ تابلوی نقاشی است که رسول سلطانی از تلفیق بازی رنگ‌ها با حس درونی‌اش خلق کرده است. رسول سلطانی که به عنوان هنرمند نقاش، نمایشگاه «پیچ آخر» را برگزار کرده است به خبرنگار مهر گفت: ۱۰ تابلوی نقاشی با ابعاد ۱۷۰×۱۹۰ در این نمایشگاه دارم که در کنار ۲ تابلوی کوچک با ابعاد ۱۰۰×۱۲۰ به نمایش گذاشته شده است. وی درباره آثاری که در نمایشگاه آرایه کرده است، تصریح کرد: نقاشی‌هایم اکریلیک روی بوم است و اگر چه بسیاری از افراد سبک نقاشی‌هایم را پاپ آرت می‌دانند اما خودم عنوان خاصی برای کارهایم در نظر نگرفته‌ام.

سلطانی درباره سوزنه نقاشی‌هایش گفت: در هر تابلوی این نمایشگاه یک تصویر دیده می‌شود، در یک تابلو سوپرمن، در یکی دیگر ناصر ملک مطیعی، در دیگری عکس سرباز، بر تیره پدرم و در بوم‌های ۱۰۰×۱۲۰ میکی موس و لوک خوش شانس که هیچ ربطی به هم ندارند نقاشی شده است.

این هنرمند نقاش با تاکید بر اینکه این نمایشگاه با توجه به تفاوت حال و هوای هر یک از تابلوها، یک مجموعه محسوب نمی‌شود، درباره تابلوهایی که بدون چارچوب به دیوار آویخته شده است، بیان کرد: من رزومهای در سینما دارم که باعث شد به این شکل از آرایه آثارم و اتفاقاً تابلوها به واسطه ابعاد و آشنا بودن تصاویرشان برای بسیاری از سینمادوستان، کار را به پرده سینما نزدیک کرده است و به همین دلیل احساس کردم آرایه تابلوهای بدون قاب می‌تواند آن را جذاب‌تر کند و در رساندن فضایی که در آن کار می‌کنم، کمک می‌کند. ضمن اینکه از نظر مکانی محدودیت

نمایشگاهی به یاد مرحوم توران میرهادی

کمتر به آن پرداخته‌ایم. سالگرد درگذشت توران میرهادی بهانه خوبی برای پرداختن به آن است. به این بهانه توانستیم نگاه‌های مختلف به موضوع کودکی را گرد هم آوریم. برخی از هنرمندان به فضای ذهنی و تخیل کودکان پرداختند. برخی رابطه ترس و فضای کنونی جهان و منطقه خاورمیانه را بررسی کردند و می‌بینید که تعدادی هم دوران جنینی کودک را دستمایه خود قرار داده‌اند.

در این نمایشگاه، آثار باتکنیک‌های مختلفی نمایش داده شده است. کیورتور نمایشگاه «از کودکی...» در این باره توضیح داد: تکنیک آثار هنرمندان برایم مطرح نبود ولی در چیدمان سعی کردم آثار را طوری کنار هم بگذارم که نزدیکی‌های تکنیکی داشته باشند و باهم چفت شوند. در شب افتتاحیه این نمایشگاه، تعدادی از آثار به دیوار آویخته شده خریداری شدند. مدیر گالری ویستا درباره قیمت‌گذاری آثار گفت: همواره تلاش کردم قیمت‌گذاری آثار منطقی باشد و با مشورت هنرمندان و در نظر گرفتن جایگاه آنها انجام شود. تمام سهم گالری از این نمایشگاه به شورای کتاب کودک تعلق می‌گیرد و از هنرمندان هم خواستیم اگر تمایل دارند در صدانه سهم خود را به شورای کتاب کودک بدهند. سال گذشته هم این تجربه را داشتیم. در نتیجه خواستیم قیمت‌ها به گونه‌ای باشد که علاوه بر حفظ شأن هنرمندان، برای مخاطبان جذاب باشد.

این مدیر هنری درباره ادامه اتفاق بزرگداشت میرهادی در گالری ویستا گفت: خمس سال آینده و سال‌های بعدتر این رویداد ادامه خواهد یافت. در این یک ماه همزمان با سالروز درگذشت خانم میرهادی اتفاق‌های فرهنگی زیادی برای اورقمی می‌خورد اما اتفاق هنری نداریم و دلم می‌خواهد ما برپاکننده آن باشیم. مسلماً به مدیاهای و لحن‌های دیگر هم فکر می‌کنیم.

«از کودکی...» عنوان نمایشگاهی است که با آثار ۱۷ هنرمند به یاد مرحوم توران میرهادی و به انتخاب بهنام کامرانی تا جمعه ۲۵ آبان در گالری ویستا به تماشا شد. در این نمایشگاه آثاری از فرح اصولی، ثمیلا امیرابراهیمی، ندا اعظمی، مهناز پسیخانی، مهدیس توکل، تبسم تهم، مهدی حسینی، ستاره حسینی، سمیرا ارا، آذین رستمی، گیزلاوار گاسینایی، ترانه صادقیان، نجوا عرفانی، نفیسه عمران، بهنام کامرانی، وانا نی پور و رضا هدایت ارائه شده است که تم محوری آثار کودکی و تحلیل منظرهای گوناگون در خصوص این دوره حساس است.

بهنام کامرانی، کیورتور این نمایشگاه در این باره توضیح داد: انگیزه اولیه برگزاری این نمایشگاه بزرگداشت توران میرهادی بود. سال قبل گالری با تصویر سازان همکاری کرده بود اما امسال پیشنهاد کردم در نتیجه نگاه نقاشان به ماهیت کار خانم میرهادی بپردازیم. بنابراین اسم این نمایشگاه را «از کودکی...» گذاشتیم و تلاش کردیم که از هنرمندانی که سابقه کار هنری در زمینه کودک دارند دعوت کنیم. او گفت: دوره کودکی دوران بسیار مهمی است که ما